

بیانیه مطبوعاتی**راجع به رأی صادره از شعبه اول حقوقی دادگاه منطقه لوکزامبورگ در خصوص درخواست جبران خسارت قربانیان حوادث تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در ایالات متحده (وزارت دادگستری دوک‌نشین لوکزامبورگ)**

۲۷ مارس ۲۰۱۹ / هفتم فروردین ۱۳۹۸

شعبه اول امور حقوقی دادگاه منطقه لوکزامبورگ در بیست و هفتم مارس ۲۰۱۹ / هفتم فروردین ۱۳۹۸ رأی در ارتباط با یکی از ابعاد قضایی حوادث ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ که مرتبط با دوک‌نشین لوکزامبورگ بوده است، صادر نمود. در این پرونده، قربانیان حوادث تروریستی خواستار اجرای آراء صادره دادگاه نیویورک در مورد جبران خسارات وارده به آنها در دولت لوکزامبورگ شده بودند. مطابق قوانین این دوک‌نشین، برای اجرای یک حکم قضایی صادره در خارج از لوکزامبورگ، صدور چنین رأی جهت اقدامات اجرایی از جمله برای مثال توقیف حساب‌های بانکی ضروری می‌باشد.

دادگاه لوکزامبورگی در قالب یک رأی طولانی که بیش از ۱۶۰ صفحه را در برمی‌گیرد، به صورت تفصیلی به بیان دو مسأله حقوقی می‌پردازد که در برابر این نهاد قضایی مطرح گردیده بود:

مسأله اول به این سؤال اساسی می‌پردازد که آیا خواندگان این دعوی، به‌ویژه دولت جمهوری اسلامی ایران و بانک مرکزی این کشور می‌توانند از مصونیت قضایی برخوردار شوند؟ مصونیت قضایی یک قاعده عرفی حقوق بین‌الملل عمومی است که براساس آن نهادهای قضایی یک دولت دارای حاکمیت نمی‌توانند اعمال [حاکمیتی] یک دولت دیگر دارای حاکمیت و نهادهای تابعه آن را، جز در موارد استثنایی مورد قضاوت قرار دهند.

دوک‌نشین لوکزآمبورگ

در این ارتباط، رأی ۲۷ مارس ۲۰۱۹ / هفتم فروردین ۱۳۹۸ نخست به بررسی استثنای پذیرفته شده اصل مصونیت دولتها در حقوق بین‌الملل عمومی می‌پردازد. در این چارچوب، این دادگاه به طور خاص این نکته را می‌پذیرد که استدلالی که دادگاه امریکایی برای رد مصونیت قضایی [ایران] به آن استناد کرده است، مطابق با حقوق بین‌الملل عمومی نیست و نمی‌تواند در جریان رسیدگی قضایی در لوکزآمبورگ اعمال شود. دادگاه سپس مقرر می‌دارد که شرایط راجع به استثناءهای مصونیت قضایی دولت، در پرونده حاضر وجود ندارد. در نهایت دادگاه چنین نتیجه می‌گیرد که از این جهت خواهان‌ها نمی‌توانند اجرای این دسته از احکام قضایی ایالات متحده برضد جمهوری اسلامی ایران و نهادهای حاکمیتی این کشور را در دوک‌نشین لوکزآمبورگ پیگیری نمایند.

دومین مسأله راجع به این سؤال بوده است که آیا احکام صادره در نیویورک حائز شرایط دریافت مجوز «اجرای احکام» بوده‌اند؟ به تعبیر بهتر، آیا این احکام مطابق با قواعد بین‌المللی صادر شده‌اند یا خیر؟ این راستی آزمایی از آن جهت دارای اهمیت است که صدور «مجوز اجرای احکام خارجی»، به این آراء همان آثار احکام صادره توسط یک دادگاه لوکزآمبورگی را خواهد بخشید. این مسأله به ویژه در مورد آن دسته از خواندگانی مطرح می‌شد که نمی‌توانستند به مصونیت قضایی استناد کنند.

در این مورد، دادگاه به بررسی شرایط مختلفی می‌پردازد که حقوق بین‌الملل خصوصی لوکزآمبورگ در باب اجرای احکام خارجی مقرر کرده است. این شروط در اساس با هدف حفظ نظم عمومی لوکزآمبورگ در ابعاد مختلف آن مقرر شده‌اند. برخی از این شروط در این پرونده وجود دارند: این احکام در ایالات متحده قابلیت اجرایی دارند، دادگاه امریکایی به لحاظ بین‌المللی دارای صلاحیت بوده است، حق دسترسی به یک قاضی مستقل و بی‌طرف رعایت شده است و به علاوه احکام صادره مستدل هستند. با این همه دادگاه مقرر می‌نماید که احکام ایالات متحده پاسخگوی شرط رعایت قواعد بین‌المللی از دو جهت نیستند: از یک سو، تمام اجزای دادخواست، به نحو ارائه شده در برابر دادگاه امریکایی و بر مبنایی که این دادگاه می‌بایست در آن مورد اتخاذ تصمیم می‌نمود به اطلاع طرف‌های خواننده نرسیده است. دادگاه لوکزآمبورگی خاطر نشان می‌کند که این اطلاع‌رسانی در تمام دادرسی‌های قضایی از آن جهت دارای اهمیت است که طرف خواننده باید بداند از چه جهت مورد ملامت قرار گرفته است و در چه سیاق حقوقی دادگاه اتخاذ تصمیم خواهد نمود. از دیگر سو، در پایان رسیدگی، تمامی استدلال‌های طرح شده از سوی دادگاه امریکایی که بر اساس آن رای صادر شده است، به اطراف محکوم ابلاغ نشده است. این اطلاع‌رسانی از آن جهت ضروری است که در رسیدگی‌های قضایی امکان ارزیابی استدلال دادگاه

دوک‌نشین لوکزامبورگ

را میسر می‌سازد و زمینه اعمال تجدیدنظر را فراهم می‌کند. دادگاه از این نکته چنین نتیجه می‌گیرد که احکام صادره در ایالات متحده در این خصوص نمی‌توانند در لوکزامبورگ قابلیت اجرا داشته باشند./